

Sygn. akt III UK 23/15

POSTANOWIENIE

Dnia 9 września 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dawid Miąsik

w sprawie z odwołania P. G.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Szczecinie

o emeryturę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 9 września 2015 r.,

na skutek skargi kasacyjnej odwołującego się od wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie

z dnia 16 października 2014 r., sygn. akt III AUa 105/14,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w Szczecinie wyrokiem z 16 października 2014 r., III AUa 105/14 oddalił apelację P.G. (wnioskodawca) od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie z 17 listopada 2013 r., VI U 603/13 w sprawie z odwołania od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Szczecinie (organ rentowy) z 13 marca 2013 r. Decyzją tą organ rentowy odmówił wnioskodawcy przyznania emerytury z tytułu wykonywania pracy w warunkach szczególnych, ponieważ ubezpieczony na dzień 1 stycznia 1999 r. nie osiągnął 25-letniego okresu składkowego i nieskładkowego, a ponadto nie udowodnił 15 lat stażu pracy w warunkach szczególnych. Nie uwzględnił bowiem okresu 4 lat, 6 miesięcy i 21 dni pełnienia zasadniczej służby wojskowej na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony kat. CE.

Sąd pierwszej instancji ustalił, że wnioskodawca przed podjęciem służby wojskowej nie był nigdzie zatrudniony. Służbę wojskową zakończył 14 listopada 2014 r., zaś zatrudnienie w warunkach szczególnych podjął dopiero 4 lipca 1975 r. Opierając się na powyższych ustaleniach Sąd drugiej instancji odwołał się do uchwały Sądu Najwyższego z 16 października 2013 r., II UZP 6/13 podnosząc, że warunkiem niezbędnym do zastosowania przyjętej w niej wykładni art. 08 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony PRL jest powrót pracownika co do pracy wykonywanej w warunkach szczególnych. W niniejszej sprawie wnioskodawca nie pracował w warunkach szczególnych bezpośrednio przed powołaniem do służby wojskowej, jak również nie podjął takiej pracy bezpośrednio po zakończeniu służby wojskowej.

Wnioskodawca zaskarżył wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie skarga kasacyjną w całości. Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wnioskodawca powołał się na potrzebę rozstrzygnięcia istotnego zagadnienia prawnego powstającego na tle art. 108 ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony PRL, czy istotnie warunkiem koniecznym dla zaliczenia okresu służby wojskowej do stażu pracy w warunkach szczególnych jest to, czy okres służby wojskowej przerywał pracę w szczególnych warunkach a po jej odbyciu praca ta była w tych warunkach kontynuowana, a zatem czy służba wojskowa sama w sobie stanowi zatrudnienie w szczególnych warunkach. Rozstrzygnięcie tego problemu prawnego pozwoli na ostateczne ustalenie, czy w przypadku służby wojskowej traktowanie jej jako pracy w szczególnych warunkach uzależnione jest od uprzedniego i następczego zatrudnienia konkretnej osoby co skutkowałoby różnym traktowaniem ubezpieczonych odbywających służbę wojskową.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Skarga kasacyjna wnioskodawcy nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

W świetle uchwały Sądu Najwyższego z 16 października 2013 r., II UZP 6/13 warunkiem zaliczenia zasadniczej służby wojskowej do zatrudnienia a także

kwalifikowania jej do okresu pracy w szczególnych warunkach (na zasadzie fikcji prawnej) nie jest okoliczność, czy żołnierz w okresie zasadniczej służby wojskowej pracował w szczególnych warunkach. Zaliczeniu podlega służba wojskowa, nawet gdy taka praca nie była wykonywana przez żołnierza w zasadniczej służbie wojskowej. Jednakże zgodnie z poglądami wyrażonymi w uzasadnieniu tej uchwały, a także w wyrokach Sądu Najwyższego z 11 lutego 2014 r., II UK 293/13 z 17 maja 2012 r., I UK 399/11 oraz postanowieniu z 20 kwietnia 2012 r., I UK 37/11 okres służby wojskowej nie jest zaliczany do okresu wykonywania pracy w warunkach szczególnych bez dodatkowych warunków. Warunki wliczenia zasadniczej służby wojskowej do zatrudnienia w szczególnych warunkach zostały określone w art. 108 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej oraz w § 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 22 listopada 1968 r. w sprawie szczególnych uprawnień żołnierzy i ich rodzin (§ 5 w brzmieniu rozporządzenia zmienionym od dnia 4 kwietnia 1975 r., Dz.U. 1975 Nr 10, poz. 61). Jak zaś wyjaśniono w wyroku Sądu Najwyższego z 5 czerwca 2013 r., III UK 87/12 żołnierz zasadniczej służby wojskowej był pracownikiem wykonującym pracę w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, jeśli wykonywał ją w taki sam sposób (stale i w pełnym wymiarze czasu pracy) przed powołaniem do służby i do zatrudnienia tego powrócił po jej zakończeniu w przepisany terminie. Zgodnie z art. 108 ust. 4 ustawy z 1967 r., rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 22 listopada 1968 r. regulowało w sposób szczegółowy uprawnienia żołnierza, który w terminie 30 dni po zwolnieniu ze służby zgłosił powrót do zakładu pracy i w wyniku tego podjął w nim zatrudnienie. W myśl § 3 (§ 5 w brzmieniu rozporządzenia zmienionym od dnia 4 kwietnia 1975 r., Dz.U. z 1975 r. Nr 10, poz. 61) tego rozporządzenia, w takim przypadku żołnierzowi (pracownikowi) wlicza się czas odbywania służby wojskowej do okresu zatrudnienia w zakładzie pracy, w którym podjął zatrudnienie, w zakresie wszelkich uprawnień związanych z zatrudnieniem w tym zakładzie oraz w zakresie szczególnych uprawnień uzależnionych od wykonywania pracy na określonym stanowisku lub w określonym zawodzie. Z tych przepisów, o ile spełnione zostały określone w nich warunki, Sąd Najwyższy wywodzi, że okres zasadniczej służby wojskowej odbytej pod rządami ustawy z 1967 r. jest okresem zatrudnienia na takich samych

warunkach jak przed powołaniem do tej służby. Także w wyroku Sądu Najwyższego z 5 sierpnia 2014 r., I UK 442/13 przyjęto, że czas zasadniczej służby wojskowej zalicza się do okresu pracy wymaganego do nabycia emerytury w niższym wieku emerytalnym, gdy wnioskodawca przed powołaniem do zasadniczej służby wojskowej nie był zatrudniony w warunkach szczególnych, ale po zwolnieniu z tej służby w ciągu 30 dni podjął zatrudnienie i pracował w szczególnych warunkach pracy.

Z uwagi na zasadę ścisłej wykładni przepisów prawa ubezpieczeń społecznych Sąd Najwyższy w obecnym składzie nie znajduje podstaw dla rozszerzenia rozumowania przyjętego w uzasadnieniu wyroku Sądu Najwyższego z 5 sierpnia 2014 r., I UK 442/13 na sytuację wnioskodawcy, który zatrudnienie w warunkach szczególnych podjął po upływie 30-dniowego terminu od zwolnienia ze służby. Nie upoważnia do tego także uchwała Sądu Najwyższego z 2 lipca 2015 r., III UZP 4/15, zgodnie z którą okres zasadniczej lub okresowej służby wojskowej odbytej w czasie od 29 listopada 1967 r. do 31 grudnia 1974 r. zalicza się do okresu pracy w szczególnych warunkach wymaganego do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym także w sytuacji, gdy ubezpieczony bezpośrednio przed powołaniem do służby wojskowej pracował w warunkach szczególnych oraz po zwolnieniu z tej służby podjął w innym zakładzie pracy zatrudnienie niestanowiące pracy w szczególnych warunkach, ponieważ do wywołania takiego skutku niezbędne jest spełnienie przesłanek, o których mowa w art. 108 ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej oraz w § 2-5, 7 i 8 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 22 listopada 1968 r.

Mając powyższe na względzie, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.